

prima instanță –(Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău)V. Chișiliță
instanța de apel – (Curtea de Apel Chișinău) V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

ÎNCHEIERE

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Agenție pentru Geologie și Resurse Minerale,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de societatea științifică de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni împotriva Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale privind anularea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 prin care s-a admis cererea de apel declarată de societatea științifică de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni și s-a casat integral hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 30 iunie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri,

c o n s t a t ă :

La 18 decembrie 2014 societatea științifică de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale prin care a solicitat anularea raportului din 09 septembrie 2013 cu numărul 1/10-09-22 emis de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale în privința societății științifice de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni și a actului de control nr. 2/8 din 24 septembrie 2014 emis de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale cu privire la controlul îndeplinirii cerințelor privind folosirea rațională și protecția subsolului.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, conform deciziei de control nr. 112-DC/14 din 03 septembrie 2014 emisă de Inspectoratul Ecologic de Stat, în scopul verificării executării notificării Ministerului mediului nr. 04-07/1922 din 22 octombrie 2013, în temeiul art. 19 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, s-a dispus controlul inopinat la societatea științifică de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni – obiectul zăcămintul complex de nisip – prundiș și tripol ”Sănătăuca-IP”, s. Sănătăuca, r-nul Florești. Perioada supusă controlului 22 octombrie 2013 – 16 septembrie 2014,

Conform mandatului de control nr. 21-MC/14 din 03 septembrie 2014 pentru efectuare controlului inopinat a fost desemnată Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale.

Conform delegației de control nr. 19-D din 09 septembrie 2014 pentru efectuarea controlului au fost delegate două persoane, Candru Petru – inspector superior al Direcției Controlul Geologie și Supraveghere Minieră și Tonu Mihail – inspector de stat pentru geologie și supraveghere minieră în cadrul Agenției.

La 24 septembrie 2014 a fost întocmit actul de control cu nr. 2/18 în care a fost constatat că, societatea științifică de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni nu a declarat un volum de 172 210,05 m³ nisip-prundiș.

De asemenea, au menționat că, 24 octombrie 2014 în temeiul art. 14 din Legea contenciosului administrativ, recurentul a înaintat o cerere prealabilă către intimat prin care a solicitat anularea actelor administrative.

La 19 noiembrie 2014 recurentul a recepționat răspunsul la cererea prealabilă cu nr. 1134/09 din 17 noiembrie 2014 prin care Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a refuzat actul cu nr. 2/18 din 24 septembrie 2014, din lipsa temeiurilor legale.

În acest sens, au menționat că, actele menționate supra sunt ilegale emise cu încălcarea procedurii.

Astfel, au invocat că, contrar prevederilor legale și anume a Legii nr. 131 din 08 iunie 2016 privind controlul de stat, recurentul nu a primit nici o notificare din partea Ministerului Mediului, în timp ce acest fapt este o cerință legală.

De asemenea, potrivit legii, controlul se efectuează numai de către controlorii specificați expres în delegația de control, însă deși prin delegația de control au fost delegate 2 persoane, Candu Petru și Tonu Mihail, de fapt controlul a fost efectuat de către Candu Petru.

Deși reprezentanții intimatului menționează că controlul a avut loc pe 24 septembrie 2014, măsurările pe teren au fost efectuate pe 20 august 2013.

Această concluzie rezultă în primul rând din conținutul Actului contestat în care reprezentantul societății științifică de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni, Livșeț Vladimir care a participat la întocmirea actului de control direct a indicat că, în ziua controlului măsurări pe teren nu au fost efectuate. În afară de aceasta Agenția, în răspunsul său la cererea prealabilă scrie că la 24 septembrie 2014 măsurări pe teren nu au fost efectuate, ele fiind efectuate la 20 august 2013.

Suplimentar au invocat că, volumul de nisip indicat în actul nr. 2/18 din 24 septembrie 2014 în mărime de 172 210,5 m³, nu reprezintă cantitatea de nisip-prundiș constatată la data controlului inopinat.

Conform deciziei de control nr. 112-DC/14 din 03 septembrie 2014 emis de Inspectoratul Ecologic de Stat, perioada de activitate supusă controlului este 22 octombrie 2013 - 16 septembrie 2014.

În conținutul actului contestat direct se indică în ziua controlului măsurări pe teren nu au fost efectuate. Prin urmare, volumul de nisip extras indicat în actul nr. 2/18 din 24.09.2014 în mărime de 172 210,5 m³ nu indică situația de fapt la data controlului, dar este o concluzie repetată din concluziile efectuate la 20 august 2013.

Totodată au invocat că, au fost încălcate prevederile Legii nr. 131 din 08 iunie 2016 care reglementează expres procedura de desfășurare a controlului.

Mai mult ca atât, relevă că, măsurările efectuate la 20 august 2013 și indicate în raportul din 09 septembrie 2013 cu nr. 1/10-09-22 cu privire la rezultatele controlului la zăcămintul complex de nisip-prundiș și tripol ”Sănătăuca-II”, nu are relevanță la

actul contestat, deoarece ele se referă la o altă perioadă, decît cea indicată în decizia de control.

Din conținutul actului raport rezultă că, pentru stabilirea coordonatelor geografice în sistemul Moldref-99 ale abatajului de nisip-prundiș au fost efectuate măsurări cu stația GPS model Trimble R6. Colectarea datelor și efectuarea măsurărilor s-a finisat cu reprezentarea punctelor unghiulare pe un suport de hîrtie de calcul la scara de 1:1000 și suprapunerea acesteia cu planul topografic a proiectului perimetrului minier atribuit societății științifice de producție "Tegulum" societate pe acțiuni cu nr. 447 din 03 aprilie 2007 și determinarea suprafeței de pe care s-a extras nisip-prundiș. În așa fel, de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a fost constatat faptul că, societatea științifică de producție "Tegulum" societate pe acțiuni a extras un volum de 172 210,5 m³ de nisip-prundiș pe care nu l-a declarat în conformitate cu prevederile legislației subsolului în vigoare.

Subsecvent au invocat că, aparatul cu care s-au efectuat măsurările și la care face trimitere Agenția nu se regăsește în lista oficială a mijloacelor de măsurare legale folosite în interes public.

În asemenea circumstanțe, mai invocă că, nu pot fi considerate datele obținute în urma măsurării cu stația GPS model Trimble R6 ca unele veridice și legale.

Un alt argument stipulat este că, pîrîtul în raportul din 09 septembrie 2013 cu nr. 1/10-09-22 nu a indicat metodologia și actul normativ care stabilește modalitatea măsurărilor și a constatărilor indicate în el. Respectiv pentru stabilirea volumului necesar de nisip-prundiș este necesar de a cunoaște trei coordonate: lungimea, lățimea, adâncimea.

În raportul respectiv, se indică grosimea medie a stratului de nisip extras referitoare la toate coordonatele constatate, însă această constatare este incorectă, subiectivă și eronată, deoarece măsurarea grosimii stratului de nisip nu a fost efectuată.

În final au argumentat că, în raportul din 09 septembrie 2013 cît și în actul de control contestat nu se indică că persoanele care au efectuat măsurările respective au cunoștințe speciale în domeniul topograf minier, cît și faptul dacă în atribuțiile lor de servicii intră efectuarea acestor acțiuni de măsurare (f.d. 1-8, Vol. I).

Prin hotărîrea din 30 iunie 2015 Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de societatea pe acțiuni "Tegulum" împotriva Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale cu privire la anularea actului controlului îndeplinirii cerințelor cu privire la folosirea rațională și protecția subsolului nr. 2/18 din 24 septembrie 2014 emis de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale cu privire la anularea raportului nr. 1/10-09-22 din 09 septembrie 2013 emis de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale în privința societății pe acțiuni "Tegulum" (f.d. 148, Vol. I).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 02 iulie 2015 societatea științifică de producție "Tegulum" societate pe acțiuni a depus cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 30 iunie 2015 prin care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă (f.d. 150, Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 s-a admis apelul declarat se societatea pe acțiuni "Tegulum", s-a casat hotărîrea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 30 iunie 2015, pronunțată în pricina civilă la cererea de chemare în

judecată depusă de societatea științifică de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni împotriva Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale privind anularea actelor administrative și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a admis integral cererea de chemare în judecată, s-a anulat, ca fiind emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite, raportul din 09 septembrie 2013 cu nr. 1/10-09/22 cu privire la rezultatele controlului la zăcămintul complex de nisip-prundiș și tripol ”Sănătăuca-II” emis de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale în privința societății științifice de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni, s-a anulat, ca fiind emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite, actul controlului îndeplinirii cerințelor privind folosirea rațională și protecția subsolului cu nr. 2/18 din 24 septembrie 2014, emis de Agenția pentru Geologie și resurse Minerale în privința societății științifice de producție ”Tegulum” societate pe acțiuni (f.d. 197, Vol. I).

Nefiind de acord cu hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale la 07 iunie 2016 a depus cerere de recurs prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs au invocat că, instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor administrate și anume, instanța de apel a constatat că raportul nr. 1/10-09-22 din 09 septembrie 2013 privind rezultatele controlului la zăcămintul complex de nisip-prundiș și tripol ”Sănătăuca II” nu este un act administrativ și nu poate fi supus controlului contenciosului administrativ.

Actul respectiv, este un act de constatare, preparatoriu a faptelor depistate în timpul controlului.

Suplimentar, au invocat că, în cazul în care raportul respectiv se va considera un act administrativ, urmează de luat în considerație că nu a fost respectat art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ care stabilește că, actul administrativ poate fi contestat în termen de 30 de zile de la data comunicării acestuia.

În susținerea acestui argument au relevat că societate pe acțiuni ”Tegulum” a primit raportul nr. 1/10-09-22 din 09 septembrie 2013 la solicitarea acestuia prin scrisoarea Agenției nr. 219/09 din 24 februarie 2014.

Cererea de chemare în judecată a fost înaintată la 18 decembrie 2014, adică cu depășirea termenului de prescripție, de 30 de zile.

Cît privește concluzia instanței de apel precum că, la stabilirea volumului total de substanțe minerale utile extrase din limitele zăcămintului complex ”Sănătăuca-II” Agenția a utilizat stația GPS, model Trimble R6, buletin de verificare metrologică nr. A 3274420 din 27 decembrie 2012 au comunicat că, stația menționată a fost utilizată pentru stabilirea coordonatelor geografice ale abatajului de nisip-prundiș și în sistemul de coordonate Moldref-99 și grosimea stratului util.

Ulterior coordonatele geografice, după georeferențiere, au fost transpuse pe planul topografic al perimetrului minier nr. 447 din 03 aprilie 2007 și planul calculului rezervelor de nisip-prundiș ale zăcămintului ”Sănătăuca-II”. În rezultat s-a obținut suprafața totală de pe care societatea pe acțiuni ”Tegulum” a extras nisip-prundiș din limita zăcămintului complex ”Sănătăuca II”, suprafața a fost calculată digital prin intermediul softului de profil.

Suprafața excavată la rîndul ei, conform formulelor matematice, a fost înmulțită la grosimea medie a stratului de nisip-prundiș, astfel a fost evaluat volumul de 172 210,5 m³ extras de către societatea pe acțiuni ”Tegulum” din limitele zăcămintului

complex "Sănătăuca-II" și nedeclarat prin dările de seamă obligatorii cu privire la starea și mișcarea rezervelor de substanțe minerale utile conform hotărârii Guvernului nr. 418 din 17 aprilie 2007 și prevederilor Codului subsolului.

Cît privește Lista oficială a mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal și obligatoriu, este de menționat că potrivit poziției 7.4. din lista respectivă, - receptoare a sistemului satelitar global de navigație sunt supuse în mod obligatoriu controlului metrologic periodic, fapt care Agenția la executat obținînd buletinul de verificare metrologică nr. A 3274420 din 27 decembrie 2012. Astfel, faptul invocat de recurent că dispozitivul folosit nu este inclus în Lista oficială publicată în Monitorul Oficial din 16 noiembrie 2012, nu corespunde adevărului întrucît prin lista respectivă se includ mijloacele de măsurare supuse controlului metrologic.

Cît privește invocarea stabilirii coordonatelor geografice ale abatajului de nisip-prundiș de către o persoană care nu este atestată în domeniu, au menționat că legislația nu prevede astfel de specificări. Totuși lucru cu stația GPS a fost efectuat de către un inspector din cadrul Agenției delegat la control prin decizia și delegația de control care este obligat să verifice veridicitatea datelor prezentate Fondului de stat de informații privind subsolul privind volumul de substanțe minerale utile extrase.

Referitor la anularea actului de control nr. 2/18 din 24 septembrie 2014 ca fiind neîntemeiată au menționat că urmare a controlului geologic planificat din 20 august 2-13 la zăcămintul complex "Sănătăuca-2" gestionat de către societatea pe acțiuni "Tegulum" s-a constatat că beneficiarul subsolului a încălcat prevederile legale, inclusiv prevederile art. 39 lit. g) din Codul subsolului, care stabilește obligațiunea beneficiarului subsolului de prezentare Fondului de stat de informații privind subsolul, precum și autorităților publice, în conformitate cu competența acestora, date veridice despre rezervele de substanțe minerale explorate, extrase și rămase în subsol, componentele conținute în ele, despre folosirea subsolului în scopuri nelegate de extragerea substanțelor minerale utile. Rezultatele sunt expuse în actul de control nr. 2/30 din 20 august 2013 și în raportul nr. 1/10-09-22 din 09 septembrie 2013.

Astfel, potrivit procedurii stabilite Agenția a expediat în adresa Ministerului Mediului rezultatele controlului din 20 august 2013 la societatea pe acțiuni "Tegulum" pentru a întreprinde măsurile prevăzute de legislația în vigoare.

La 22 octombrie 2013 Ministerul Mediului a expediat în adresa societății pe acțiuni "Tegulum" notificarea nr. 04-07/1922, prin care a cerut înlăturarea încălcărilor constatate de către organul de control.

Notificarea în cauză a fost recepționată de către reprezentantul societății pe acțiuni "Tegulum" la 30 octombrie 2013. Respectiv, nu este valabil argumentul intimatului precum că nu a știut despre notificarea respectivă.

Ulterior, au menționat că, controlul a decurs în conformitate cu prevederile legale, or notificarea Ministerului Mediului urma să fie executată de către intimat, fapt ce nu a avut loc.

La 01 septembrie 2016 societatea științifică de producție "Tegulum" societate pe acțiuni a depus referință prin care a solicitat a declara recursul depus ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 16 martie 2016.

Potrivit scrisorii nr. 19240-4 copia deciziei a fost expediată părților la 19 mai 2016 (f.d. 213, Vol. I), însă la materialele cauzei nu este dovada recepționării acesteia de către părți. Cererea de recurs a fost depusă la 07 iunie 2016, respectiv, recursul se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele de judecată aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanțele ierarhic inferioare de judecată s-au pronunțat în modul corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma

probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurentului privind aplicarea eronată de către instanțele judecătorești inferioare a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că aceste argumente al recurentului poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari